

Majális másképp – Múzeumi ReStart

Pályázati beszámoló

A Magyar Nemzeti Múzeum az NKA támogatásával a Majális másképp – Múzeumi ReStart rendezvényt többszöri átszervezés után 2020. október 9-én rendezte meg hibrid és online formában. A múzeumi szakma számára hatalmas veszteség, hogy a 25. Múzeumok Majálisának el kellett maradnia a COVID-19 világjárvány következtében, ugyanakkor a helyette szervezett szakmai konferencia múzeumtörténeti jelentőséggel is bír. Valószínűleg még soha eddig nem volt olyan konferencia, amikor egy időben, egymással párhuzamosan valamennyi múzeumi szakterület workshopokon ülésezett volna, méghozzá a megújulás, az újraindítás jegyében.

Elég gyorsan eldőlt, hogy a szokásos fesztivál nem valósulhat meg májusban. A következő lépésben a szervezők arra törekedtek, hogy szakmai hangsúllyal rendezzék meg az eseményt. Az eredetileg a Múzeumkertbe, sátrakba tervezett workshopok és a kerti színpadra megálmodott „Az Év Múzeuma”- és „Az év kiállítása” díjátadót egy hibrid megoldás váltotta fel. Ez utóbbira végül egy streamline közvetített rendezvényen, szűk körben az aktuális járványügyi intézkedések betartása mellett a múzeum Dísztermében került sor. A résztvevők először a „MÚZEUMOK MA 2020” országos múzeumi kutatás eredményeit ismerhették meg, amely nemcsak azért volt fontos, mert ilyen átfogó kutatás a múzeumi szakterületről évek óta nem készült, hanem azért is, mert a szakma képviselői jelentős arányban mondták el a véleményüket, válaszoltak a kérdésekre az elmúlt hónapokban. Így a rendezvény ezúttal nem csupán a legsikeresebb, legjelesebb – díjazott – intézményeket mutatta be, hanem az ágazat egészéről képet adott. Az ingyenes online rendezvény kiemelt pillanata volt a megújult „Az Év Múzeuma”- és „Az év kiállítása”, illetve a 2019-ben elindított „Közösségi Múzeum”-díjátadó. A sajtó képviselői előtt derült ki, hogy kik és milyen teljesítményért kapják az idei díjakat. A Múzeumok Ma 2020 országos kutatás eredményeinek bemutatását, a múzeumi díjak átadását élőben lehetett követni a múzeum honlapján keresztül. A rendezvény azóta a Nemzeti Múzeum-YouTube-csatornáján

megtekinthető:

<https://www.youtube.com/watch?v=GP4toet7Ilk&list=PLEo9gIk7WMKnwhd4wvXXHGd59L-x-r3Rx&index=1&t=2s>

RESTART PROGRAMTERV

10.00 – 10.15	Köszöntők (a szakmai program kezdete) – élő közvetítés a Magyar Nemzeti Múzeum Díszterméből
10.15 – 10.35	A Múzeumok Ma 2020 országos kutatás eredményeinek bemutatása. Fekete Péter , az EMMI kultúráért felelős államtitkár előadása – élő közvetítés a Magyar Nemzeti Múzeum Díszterméből
10.35 – 11.05	Díjátadó: AZ ÉV MÚZEUMA 2020 díj, AZ ÉV KIÁLLÍTÁSA 2020 díj, Közösségi Múzeum díj – élő közvetítés a Magyar Nemzeti Múzeum Díszterméből
11.30 – 13.00	1. Délelőtti webinárium (múzeumi szakterületenként külön online workshopok)
13.00 – 14.00	szünet
14.00 – 15.30	2. Délutáni webinárium (múzeumi szakterületenként külön online workshopok)

A díjátadókat a MÚZEUMI RESTART követte, amely a magyar múzeumok közös innovatív programja volt, kétszer 12 egymás mellett futó – kizárólag a szakmai közönségnek szóló – workshopkal. Eddig talán sosem valósult meg, hogy a múzeumi szakterületek a magyar nyelvterület egészéről egy időben, mégis a saját speciális területükről tartsanak konferenciát. A magas technológiai felkészültséget igénylő online és streamline rendezvényen **28 előadó, 64 kerekasztal-résztevő szerepelt**. A szakmai programra összesen **897-en regisztráltak**. **A délelőtti díjátadót és előadásokat 475 fő hallgatta folyamatosan (összesen 755 kapcsolódott be egy időre), a workshopokat összesen 571 fő követte.** Sajnos nem tudjuk megmondani, mekkora volt az átfedés a délelőtti és a délutáni résztvevők között, így az összes résztvevő számról nem tudunk számot adni. A konferencia másik érdekessége, hogy nemcsak a klasszikus szakterületek (régészet, történelem, néprajz, művészetek, természet és műszaki tudományok, múzeumpedagógia, közművelődés, kommunikáció), hanem a gazdasági irányítás és a menedzsment képviselői is tanácskoztak.

WORKSHOP SZEKCIÓK

1. Intézményvezetőknek és helyetteseiknek szóló workshopok

Helyszín: MNM Díszterem

Moderátor: Varga Benedek, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: Válság utáni újrakezdés: a kollégák motiváltsága, csapatépítés

14.00-15.30: Management és gazdálkodás a járvány idején

2. Igazgatóhelyetteseknek szóló workshopok

Moderátor: Sári Zsolt, Szabadtéri Néprajzi Múzeum

11.30-13.00 Intézményi minőségmenedzsment

14.00-15.30 Kollégák értékelésének folyamatai és az ebben rejlő motivációs lehetőségek

3. Gazdasági vezetőknek szóló workshop

Moderátor: Zsurki Attila, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: Az intézményen belüli racionalizálás lehetséges irányai (tárak összevonása, főosztályvezetők számának csökkentése)

4. Muzeológusoknak szóló workshopok – régészet

Moderátor: Dr. Fábián Szilvia, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: Társadalmi szerepvállalás a régészetben - Kincskeresők, lelkes amatőrök és közgyűjtemények

14.00-15.30: Ásató felelőssége, ássunk, vagy ne ássunk?! Ha ástál, vedd nyilvántartásba (szekrénykataszter), mutasd be!

5. Muzeológusoknak szóló workshopok - történet- és néprajztudomány

Moderátor: Dr. Bereczki Ibolya, Szabadtéri Néprajzi Múzeum

11.30-13.00: Közelítések – mikrotörténelem, közelmúlt, jelenkor, és mindezek múzeumi lenyomata

14.00-15.30: Kortárs tárgyak és muzeológusok – karanténba zárva, karanténon túl...

6. Muzeológusoknak szóló workshopok - kiállításrendezés, kurátori munka

Moderátorok: Bódai Dalma és Bittera Éva, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: Ha nincs tárgy, nincs kiállítás? Kiállítás tárgy nélkül

14.00-15.30: Ha nincs múzeum, nincs kiállítás? Virtuális kiállítások

7. Muzeológusoknak szóló workshopok - science (természettudomány / műszaki tudományok / agrártudomány)

Moderátor: Bárány Annamária, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: Természettudományos / műszaki oktatási felelősség
14.00-15.30: Klímaszorongás és ökológus, környezetvédelmi szerepvállalás

8. Múzeumpedagógusoknak szóló workshopok

Moderátorok: Marina Eszter és Zsombéki Blanka, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: Múzeumi élet karantén idején - jelige: #kapcsoltam!?

14.00-15.30: Játékosítás VS. élő történelem. Csak frontális előadás? Hogy lehet bevonni a látogatót?
Interdiszciplináris vagy együttműködésen alapuló múzeumpedagógiai projektek

9. Közönségkapcsolati és kommunikációs szakembereknek szóló workshopok

Moderátor: Berényi Marianna, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: Múzeumi honlapok: trendek, új jelenségek a karantén időszakában. Mi az, ami megőrzendő? Milyen erőforrások szükségesek hozzá?

14.00-15.30: Az újrányítás kommunikációs szempontból, megújuló programkínálat, brandépítés a karantén alatt és után

10. Digitalizációs szakembereknek szóló workshopok

Moderátor: Kómár Éva, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: Ott vagyunk már? A digitális átállás kihívásai a hazai múzeumokban

14.00-15.30: Okos gyűjtemények – A digitális oktatás múzeumi forrásai

11. Restaurátoroknak és állományvédelmi felelősöknek szóló workshopok

Moderátor: Zsámbéki Anna, Magyar Nemzeti Múzeum

11.30-13.00: a Szépművészeti Múzeum Restauratori Főosztály – OMRRK és az MNM Országos Restaurátor és Restaurátorképző Központ bemutatása, téma a műtárgymegőrzési stratégia, az oktatás és az állományvédelmi menedzsment

14.00-15.30: Mission: Impossible – Lehetetlen helyzetek lehetséges megoldásai

12. Művészettörténészeknek szóló workshop

Előadó, moderátor: Bellák Gábor, Magyar Nemzeti Galéria

11.30-13.00 Mi történik a műtárgyakkal a múzeumban?

KIHÍVÁSOK

A rendezvény során külön feladatot jelentett az élőközvetítések mellett a rendezvény hibrid jellege. Az egésznapos konferenciához a kis létszám ellenére is kellett étkezési lehetőséget szervezni, amelynek az ára a biztonságos, fertőzést megakadályozó csomagolás és kiszerelés miatt drágább volt. Ugyancsak fel kellett készülnünk arra, hogy a konferencián résztvevők a szakterületüknek megfelelő workshopokon is részt kívánnak venni. Számukra a koncentrált figyelemre alkalmas, szeparált szobát és eszközöket biztosítottunk. A rendezvény előtt kérdőívek segítségével mértük fel a résztvevők technikai felszereltségeit és felhasználói ismereteit. Kiderült, hogy a kölcsönözhető laptopok, headset-ek, kamerák beszerzése mellett az ő felkészítésükre is gondot kell fordítani. Az egymással párhuzamos, 11 csatornát igénylő workshopokhoz végül a ZOOM szolgáltatásait választottuk, és konferenciát megelőzően a résztvevőkkel külön próbanapon gyakoroltuk a használatát. A GDP követelményeit figyelembe véve a workshopokról felvétel is készült, amelyek ugyancsak az MNM YouTube-csatornáján, külön lejátszási listán tekinthető meg: <https://www.youtube.com/watch?v=GP4toet7Ilk&list=PLEo9glk7WMKnwhd4wvXXHGd59L-x-r3Rx>

KÖZÖNSÉGPROGRAMOK

Mivel közönségprogramok a járványveszély miatt széles körben nem valósulhattak meg, ezért a Nemzeti Múzeum környezetében lévő muzeális intézményeket kerestük fel, hogy tartsanak sétákat a Múzeumkertből saját intézményükig, és ott a regisztrált, kis létszámú csoportoknak mutassák be kiállításait. Az alábbi programot hirdettük meg:

Exkluzív séta - programháló

- Séta a Belső-Ferencvárosban és a Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjtemény épületében
- „Ballagtam éppen...” Városi séta Ady Endre nyomában
- Tárlatvezetés az Evangélikus Múzeumban
- Közös időnk '89-90
- Tárlatvezetés a Bibliamúzeumban
- Ezüstbe zárt üzenetek | A Seuso-kincs története
- Tárlatvezetés a Természettudományi Múzeumban
- „Forradalom van, barátom...” - Petőfi Sándorral a Károlyi-palotától az első magyar múzeum épületéig
- Tárlatvezetés a Szenvedő Szerkezet - Hétköznapi Trianon kiállításban

KOMMUNIKÁCIÓ

Az eseményt a programtípustól függően különböző hírleveleken, közönségprogramokon, az EMMI, az SZNM MOKK, az MVMSZ, a Magyar Múzeumok OnLine, a MúzeumCafé és a különböző múzeumi szakmai szervezetek segítségével hirdettük. Az esemény első része, a díjátadó és a Múzeumok Ma 2000 projekt bemutatója sajtónyilvános volt, illetve széles körben kiküldtük az ezzel kapcsolatos sajtóközleményt.

A WORKSHOPOK SZEREPLŐI

A két-két workshop után a szekcióvezetőkkel azonnal kérdőíves felmérést készítettünk. A workshopokat 571-en követték. A legnagyobb érdeklődés a múzeumpedagógiai témát és a kommunikációs témát kísérte (39-41 fő), de sokan vettek részt a restaurátorok és a kiállításrendezéssel (32-35 fő) foglalkozó beszélgetéseken is. A lemorzsolódás minimális volt, 7 főnél több egyik workshopról sem lépett ki, de a legtöbbnél végig kitartottak a résztvevők.

A szekcióvezetők a felmerült kérdések alapján a következő témákról látnának szívesen konferenciát: Közösségépítés az online térben

- Múzeumi szolgáltatások átalakítása, erősítése az online felületeken
- Életpályamodell hiánya
- Digitális átállás: szervezeti kérdések, hálózati együttműködés
- A múzeumok mennyire vannak felkészülve az önkéntesség pozitív alkalmazására, használatára, finanszírozására? Intézményi hozzáállás megvitatása az önkéntességi programok kapcsán az intézményvezetők és fenntartók részvételével! Nélkülük nehéz tovább lépni.
- Régészeti örökségi elemek védelme - országos szintű összefogás 3
- Országos hálózat kialakítása, know-how, best practice megvitatása és kialakítása a hazai igényekhez - workshop nem csak régészeknek
- Múzeumpedagógia áthelyezése a virtuális térbe. Jó eszközök és módszertanok.
- A társtudományok kutatási módszereinek megismerése, adaptálási lehetőségei; az alap kutatások és az alkalmazott kutatások összehangolása; a múzeumi gyűjtemények gyarapításának lehetőségei a kortárs kutatások során

- Eredeti tárgy vs. digitális reprodukció
- Minőségirányítás a múzeumokban
- Előmenetel-szabályozás; munkakörök kategorizálásának, követelményrendszerének újragondolása
- Múzeumshop kiterjesztése, új termékek. Múzeumi bevételek az online felületeken
- A környezetvédelmi programok hatékonysága, az ökotudatosság divattá válásának előnyei-hátrányai
- Nyilvántartás problematikája, szekrénykataszter (jogszabályi keretek) külön kérték is a résztvevők, hogy erről szervezzünk újabb workshopot
- Társadalmi hasznosulás - leletanyagok tudományos feldolgozása, bemutatása (humánkapacitás igény mennyiben áll rendelkezésre, ha folyamatos ársni is kell egy intézményen belül?)
- Lelőhely klasszifikáció
- Játékosítás és élő történelem a virtuális térben. Hogyan egészíthetik ezek a módszerek ki az egyre gyakrabban megjelenő virtuális kiállításokat?
- Új módszertani lehetőségek a gyűjtemények az online gyűjtemények gyarapításában; szelekció, kiválasztás, adatolás, feldolgozás, interpretáció a kortárs tárgy- és dokumentumgyűjtésben
- Virtuális kiállítás marketing célra való használata. Offline és online kiállítás párhuzamosan

A KONFERENCIA RÉSZTVEVŐI

A Múzeumi ReStart rendezvényről a konferencia résztvevői körében is készítettünk elégedettségi kérdőívet, az űrlapot 166-an töltötték ki az 571 résztvevő közül.

A közvetítés minőségére vonatkozó kérdés azért is fontos volt, mert első alkalommal rendezett a múzeum ilyen nagyszabású online rendezvényt. A 165 kitöltő több, mint 52%-a maximálisan elégedett volt a közvetítés kivitelezésével, több, mint 37%-a 5-ből 4-esre értékelte, és csak alig 9%-uk érezte, hogy jobban is lehetett volna figyelni a minőségre. A választott online workshopokat, előadásokat 138 fő nézte végig megszakítás nélkül, ez a válaszadók több, mint fele. A 163 válaszadó majdnem 70%-a állítása szerint semmi mással nem foglalkozott az online streamelés közben, ami azért is nagy szó, mert a folyamatos online jelenlét hajlamossá tesz a multitaskingolásra.

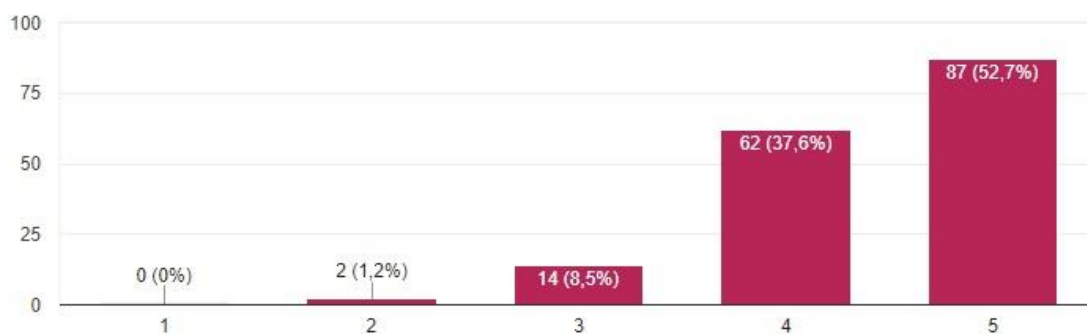
A következő workshopok voltak a legkedveltebbek a kitöltők körében: Ha nincs múzeum, nincs kiállítás? Virtuális kiállítások; Múzeumi élet karantén idején – jelige:#kapcsoltam!? és a Játékosítás VS. élő történelem. Csak frontális előadás? Hogy lehet bevonni a látogatót? Interdiszciplináris vagy együttműködésen alapuló múzeumpedagógiai projektek. Az első két workshopot 23-23 fő tartotta a legjobbnak, míg az utóbbit 20 fő. A szekciókhoz 23,6% szólt hozzá, mutatott aktivitást, a többi, 76,4%-a pedig inkább kívülállóként hallgatta végig az előadásokat.

A közönség széles szakmai közegeből került ki. A résztvevők 153 kitöltője között volt múzeumpedagógus, muzeológus, régész, restaurátor, kommunikációs szakember, intézményvezető, történész, gyűjteménykezelő, néprajzos, sőt színháztörténész, informatikus és grafikus is.

A megkérdezettek majdnem 70%-a maximálisan elégedett volt saját szekciójának szakmai színvonalával, majdnem 30%-uk adott 5-ből 4-es értékelést és csak alig 3% érezte, hogy többet is bele lehetett volna adni az előadásokba. A kitöltők több, mint 80%-a csak hallgató volt a konferencián, 11,7% pedig kerekasztal beszélgetőként volt jelen. A fennmaradó 7,9%-ban vannak a segítők, megszólított hozzászólók, moderátorok és előadók. A hallgatóság több, mint fele két workshopot követett végig a rendezvény alkalmával, 27%-uk egyet, a maradék 18,5%-ból pedig többen időközben váltottak és egy másikba is bekapcsolódtak.

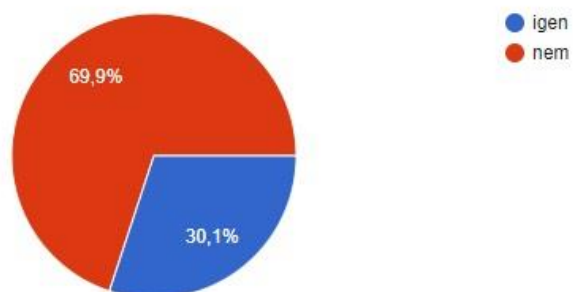
Milyennek tartotta a közvetítés minőségét?

165 válasz

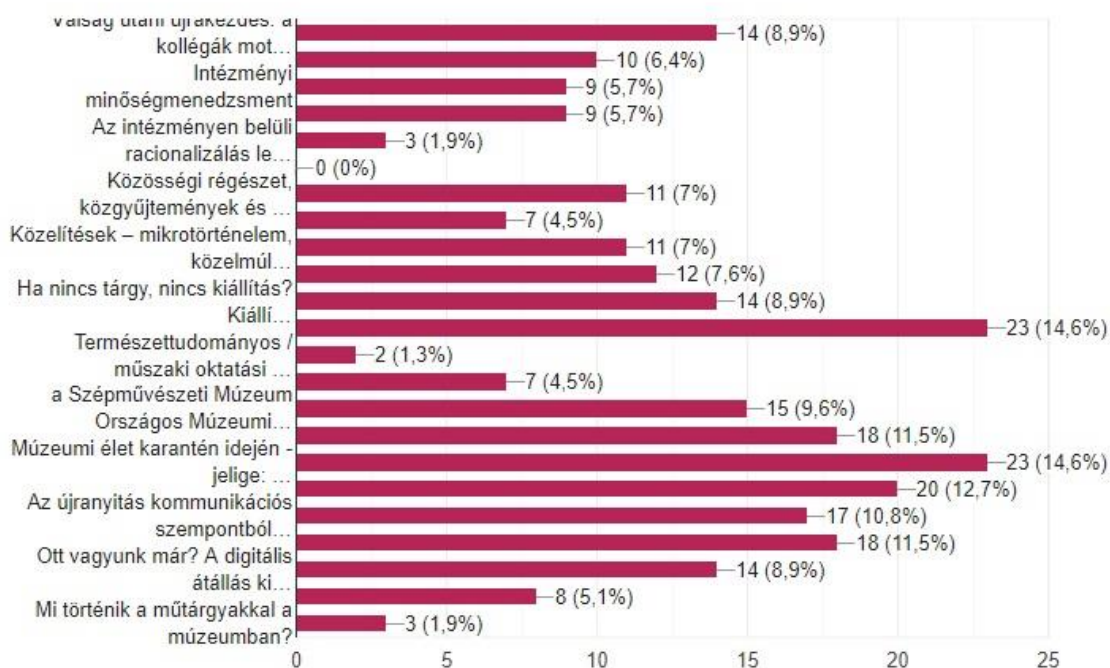
Más tevékenységet is végzett az online streameléssel egyidőben?

163 válasz

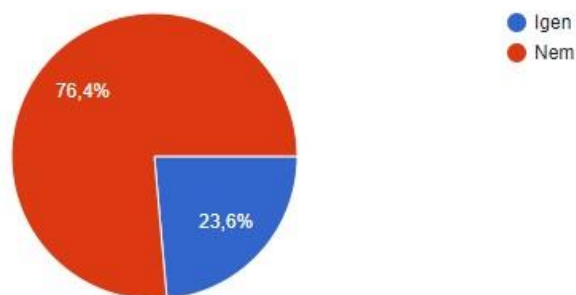
Melyik szekció(k) tetszett(ek) Önnek a legjobban?

157 válasz

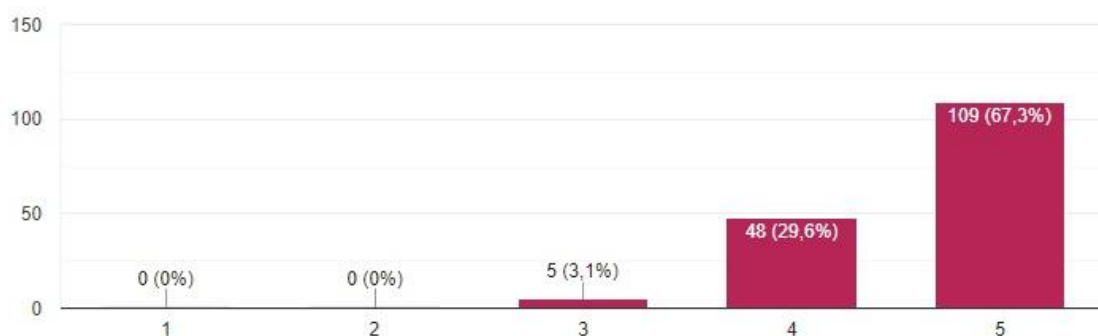
Hozzászólott a szekció(k)hoz?

161 válasz

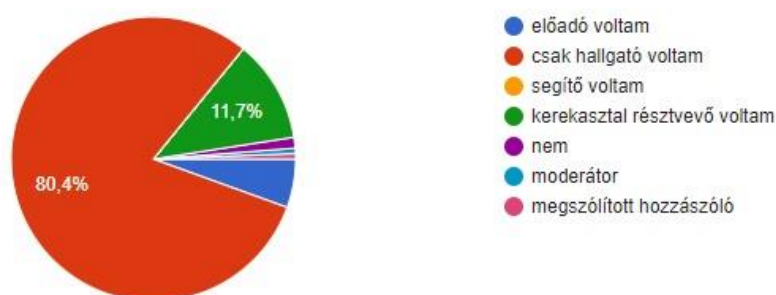
Milyennek tartotta saját szekciójának szakmai színvonalát?

162 válasz

Részt vett-e kerekasztal beszélgetőként a konferencián?

163 válasz

Hány workshopba kapcsolódott be?

157 válasz

